

Udkastets indskrænktes til omtrent 100, for at der kan vindes Plads til den i begge Forslag opstillede Udvidelse af Landstinget uden at Rigsdagens Medlemmers Antal i det hele forøges, ligesom det billiges, at der udtrykkelig gives et vist Spillerum for Valglovens Omordning af Valgkredsens Omfang." Et andet Sted siger Ordføreren: „efter at det er bestemt, at der skal være 100." I Forslagene 1864 og 65 til Rigsraadet var der sat 16,000 i Stedet for 14,000 uden den mindste Indsigelse. Tværtimod Lehmann havde ved den Lejlighed bemærket: „Da der næppe er Grund til at forøge Folketingskredsene, finder jeg § 32 korrekt." Under Behandlingen af Valgloven af 12te Juli 1867 havde der i Landstinget været delte Meninger om Oprettelse af 2 nye Kredse, 1 i Kjøbenhavn og 1 i Aarhus. Flertallet var for, Mindretallet imod, men da Ministeren havde udtalt sig der imod, faldt Forslaget ved 3dje Behandling med 30 Stemmer mod 29. Et Medlem i Folketinget vilde have det optaget i Valgloven, at der skulde oprettes en ny Kreds, naar der var 16,000 i Overflud, men Forslaget faldt med 56 Stemmer mod 22. En Forøgelse af Kredse var saaledes ikke nødvendig af Hensyn til § 32, og efter at man nærmere havde udviklet, at den ogsaa var alt andet end ønskelig, medens man derimod var villig til at gaa med til en Omlægning af Kjøbenhavns 9 Kredse, og skulde ikke have noget imod, at en ny Inddeling bestemtes ved fgl. Anordning, naar Antallet blev det samme, sluttede man med følgende Dagsorden: „I Betragtning af at Grundlovens § 32 hverken ifølge sin Ordlyd eller efter den Fortolkning, Lovgivningen har givet den gennem dens Anvendelse, gør det til en Nødvendighed under de nuværende Forhold at forøge Valgkredsene, og i Betragtning af at Oprettelsen af flere saadanne Kredse i øvrigt findes utilraadelig, gaar Tinget over til næste Sag."

Mindretallet (Bregendahl, Klein og C. Kimestad) var ganske uenigt med Flertallets

Opfattelse af § 32. At man ikke ved Forandringen i Udkastet var gaaet ud fra „en grundforfællig Betragtning" fremgik blandt andet deraf, at P. D. Brunn ved den Lejlighed havde udtalt: „ifkun nogle faa ikke væsentlige Modifikation er here gjorde". Og naar der var sagt: „saaledes at Tallet omtrent vil blive 100", saa fremgik det klart af Sammenhængen, at dette ganske vist nok havde spillet en Rolle med som et Motiv, der talte for Forandringen, men aldeles ikke var det, som Bestemmelsen først og fremmest vilde slaa fast, som det, hvorfra man maatte gaa ud. Det var rigtigt hvad der var anført af Lehmann om den senere Forandring i den nuværende Valglov, men den logiske Slutning deraf var jo, at, naar man ikke vilde forøge, maatte man stride til en Grundlovsforandring ligesom i 1866. Det var i øvrigt udtrykkelig blevet fremhævet under Forhandlingerne i 1867, at Grunden, hvorfors man udfød Spørgsmaalet om Forøgelse til 1870, var, at der i 1865 vel havde fundet Folketælling Sted i Kjøbenhavn, men ikke nogen almindelig Folketælling, saa der kunde anstilles Sammenligning. Mindretallet maatte saaledes erklære sig bestemt mod Flertallets Opfattelse af § 32, og bestemt gøre gældende, hvad der under Forhandlingen særlig var fremhævet af Klein og Kimestad, at der i Paragraffen var en dobbelt Bestemmelse, dels at Repræsentanternes Antal skulde staa i et vist Forhold til Folkemængden, og dels at de enkelte Kredse saa vidt muligt skulde være lige store. Derimod var man enig med Flertallet i, at meget talte for ikke at forandre ud over det nødvendige, og at stadige Forandringer og en fortsat Forøgelse vilde være i høj Grad uheldig, hvorfors man foreslog at blive staaende ved 3 ny i Kjøbenhavn, 1 paa Frederiksberg, og 1 i Aarhus i Forbindelse med nogle mindre Omlægninger. Under Forhandlingen i Tinget syntes der at vise sig en Stemning for en almindelig Omlægning, naar man ikke vilde indskrænke sig til en Omlægning i Kjøbenhavn. S. M.